

INGEZONDEN.

GEEN SCHOOLARTSEN! WAT DAN WEL?

„FILIPPUS vroeg aan den Moorschen Kamerling: Verståt gij wat gij leest?”

In het *Tijdschrift* van 20 April (bldz. 1967) heeft collega VAN DER LOO het volgende laten drukken: VAN DIEREN kwam in zijn prettig geschreven boek „*Geen schoolartsen! Wat dan wel?*” tot de conclusie, dat „de schoolarts in levenden lijve vervangen kon worden door gedrukte hygiënische raadgevingen”.

Hij heeft zich zelfs veroorloofd die zoogenaamde „conclusie” tusschen aanhalings-teekens te plaatsen, waardoor de lezers in den waan worden gebracht, dat hij letterlijk geciteerd zou hebben!

De waarheid is echter anders. Op de *tweede* bladzijde van mijn boek staat *niet*: Ik ben van meening, dat alles wat men aan de schoolartsen wil opdragen, achterwege kan blijven, mits mijn „Hygiënische raadgevingen voor het huisgezin” op ruime schaal verspreid worden; maar er staat wèl: „Ik ben van meening, dat alles wat men aan de schoolartsen wil opdragen veel beter geschieden kan door hen, aan wie thans reeds de belangen van het schoolkind zijn toevertrouwd, zooals: gemeentebouwkundigen, schoolcommissieleden, hoofden van scholen, klasseonderwijzers, ouders voogden en . . . huisdokters (fonds- en gemeentedokters inbegrepen)”, „Als alle opgenoemde personen — de ouders inbegrepen — tot dusver niet gedaan hebben wat redelijkerwijze van hen verlangd mocht worden, dan is dat plichtsverzuim nog geen reden om nieuwe functionarissen aan te stellen, want ook bij deze menschen kan de ijver gaan verflauwen: daarvoor bestaat m.i. nog minder reden, omdat alle opgenoemde personen zich — voor zoover zij te kort schoten — met een weinig goeden wil afdoend verbeteren kunnen”.

Met de door mij ontworpen „Hygiënische raadgevingen” had ik dus volstrekt niet ten doel „de schoolartsen in levenden lijve (in Amsterdam bevonden zij zich in 1906 nog pas „in statu nascendi”) te vervangen”, maar wèl om de onderwijzers en de ouders volkomen geschikt te maken voor hun niet al te moeilijke, — en desniettegenstaande helaas door velen verwaarloosde! — taak op dit gebied.

Verder verlangde ik — hetzij in de Epidemie-wet, hetzij in de Gemeentelijke Verordeningen — een nieuw artikel, dat, *in verband met de Leerplichtwet*, op de ouders en onderwijzers een sterken drang zou uitoefenen. Dit artikel zou aldus moeten luiden: „Onderwijzers, onderwijzeressen en bewaarschoolonderwijzeressen zijn verplicht de kinderen, die zij *verdenken* (!) lijdende te zijn aan kinkhoest, besmettelijke oogziekte, besmettelijke huidziekte of besmettelijke haarziekte op te geven aan het Hoofd der School. Deze draagt zorg, dat de kinderen onmiddellijk verwijderd worden, totdat uit een geneeskundige verklaring gebleken is, dat voor andere kinderen geen gevaar te duchten is, of dat, in overleg met een geneeskundige maatregelen zijn genomen, waardoor het gevaar voor andere kinderen opgeheven wordt”.

Als Rapporteur van de Commissie tot herziening der Epidemiewet had ik datzelfde trouwens reeds in 1903 verlangd; en toen was er nog geen enkele schoolarts in Nederland: collega van DER LOO, de eerste, werd immers in 1904 aangesteld!

Zooals uit mijn „*Toelichtingen*” blijkt, verwachtte ik, dat dit artikel o.m. een einde zou maken aan de luizenplaag! Hierin deed ik zelfs een eenvoudig middel aan de hand voor het dooden van de luizen en de neten; een middel, dat zelfs door de domste *moeders* kan worden aangewend en waarvoor dus geen „handige (gediplomeerde) verpleegsters”, gewapend met „Nisskakammen”, noodig zijn (zie het artikel van VAN DER LOO en vooral dat van LINGMONT in het *Tijdschrift* van 27 April). Ditzelfde middel gaf ik ook in mijn „*Hygiënische Raadgevingen*” ten beste. Bovendien werd in het „prettig geschreven” en desniettegenstaande door collega van DER LOO zoo

slecht gelezen boek op de bldz. 54—62 het volgende verlanglijstje *uitvoerig* door mij toegelicht (zie ook bldz. 149): *A.* de policlinieken voor huid- en haarziekten, en ook die voor besmettelijke oogziekten moeten vermeerderd en verbeterd worden; *B.* van gemeentewege moeten eenige artsen worden aangesteld belast met de *behandeling* van besmettelijke oogziekten bij schoolkinderen (in de Israëlitische wijken); *C.* er dient ruimschoots gelegenheid gegeven te worden voor het toepassen van heilgymnastiek niet alleen ten bate van arme kinderen, maar ook van minder-gegoede; *D.* er zal ernstig gedacht moeten worden over het bouwen van een 3de gemeentelijk ziekenhuis; *E.* eveneens over het stichten van een inrichting voor on- en minvermogende *zenuwzwakken*; *F.* de Finsen-inrichting moet uitgebreid worden; *G.* er is behoefte aan een „Krüppelheim” (inrichting voor mismaakten en gebrekkigen) 1); *H.* tal van speelterreinen moeten beschikbaar gesteld worden; *I.* de gemeente dient geld te verstrekken voor het onderwijs aan kinderen, die wegens slepende ziekten niet naar school kunnen.

Welnu, *al* die door mij *voor de Hoofdstad* geëischte verbeteringen zijn in den loop der jaren geleidelijk, *ál* te geleidelijk tot stand gekomen. („Immer langsam voran, dass der Krähwinkler Landsturm nachkommen kann”).

Er mag dus niet beweerd worden, dat ik zonder succes geijverd zou hebben *te en* „Tijdgeest-producten” en *voor* nuttige instellingen!

Hoe het zij, uit een en ander blijkt, dunkt mij, overtuigend, dat ik mij in 1906 van de vraag: „Geen schoolartsen! *Wat dan we!?*” niet op zulk een wijze heb trachten af te maken als collega VAN DER LOO het heeft doen voorkomen in het *Tijdschrift*.

Amsterdam, 27 April 1929.

E. VAN DIEREN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz..

Bevoegdheid van tandtechnici.

Nadat het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs over het *ontwerp van wet tot het in de gelegenheid stellen van hen, die ingevolge de wet van 30 December 1926 (Staatsblad No. 454), geen visum op hun bewijs van vestiging hebben ontvangen om alsnog van hun praktische bekwaamheid te doen blijken* (zie No. 17 van dit *Tijdschrift*) aan de regeering was medegedeeld, is van haar een memorie van antwoord ontvangen.

De minister legt er den nadruk op, dat de strekking van dit wetsontwerp geen ruimere kan zijn dan die, welke de wet van 1925 had, n.l. het treffen van een overgangsmaatregel, die sinds de tot stand koming van de wet van 28 April 1913 (*Staatsblad* no. 167) noodzakelijk is gebleken.

Aan het verzoek van de leden, die nog nadere inlichtingen wenschten te ontvangen, wordt, voor zoover de beschikbare gegevens dit toelaten, voldaan. Het aantal personen, voor wie bij de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* no. 282) de gelegenheid werd geopend in het vervolg de bevoegdheid uit te oefenen, welke zij tot dusver niet hadden bezeten, en die daarvan gebruik hebben gemaakt, bedraagt 216. Aan 117 hunner werd de bevoegdheid door den inspecteur verleend. Van de afgewezenen kwamen 66 bij den minister in beroep, van wie nog aan 41 de bevoegdheid werd verleend. Van de 158 aldus toegelatenen hebben 155 zich krachtens de wet van 30 December 1926 (*Staatsblad* no. 454) om een tweede visum tot den minister gewend. Beslist werd, dat de viseering van 118 personen ten onrechte en ten aanzien van 37 personen te recht had plaats gevonden. Het thans in behandeling zijnde wetsontwerp zou dus in zijn oorspronkelijke vorm aan 118 personen

---

1) Hierbij denke men aan de onlangs opgerichte vereeniging: Arbeid voor Onvolwaardigen.